

N:o 50.

*Af Herr M. Ekström: Med förslag till ändring i §
52 af gällande legostadga.*

Gällande legostadga 45 § lyder: — — — — —
 "Försummar tjenstehjon, utan laga förfall, att i behörig tid sig i tjensten inställa och vill husbonde tjenstehjon behålla; lite då i Stockholm Öfverståthållare-Embetet i polisärenden, i öfrige städer magistrat, men poliskammare der den finnes, och å landet kronofogde eller länsman till, som, då husbondes rätt till tjenstehjon med behörig orlofsedel eller sådant bevis, som i 28 § sägs, eller, då tjenstehjon förut ej tjent, med det i 29 § omförmälda bevis styrkes, det utan uppskof låter hemta och i tjensten inställa;" etc. etc. — — — — —

Sålunda har husbonden i det fall, att det lagstadda tjenstehjonet icke någon gång inställt sig i den antagna tjensten, mycket lätt att göra anmälan derom hos den i närheten boende kronofogden eller länsmannen, som, i enlighet med ofvan angifna §§ i legostadgan, har att åter inställa tjenstehjonet i dess tjenst.

Deremot om tjenstehjonet afviker från sin redan tillträdde tjenst, måste 52 § i legostadgan tillämpas. Denna § lyder sålunda: "Afviker tjenstehjon ur tjenst förr, än tjenstetid ute är, eller det reda för sig gjort, hafve våld att hemta det åter, som i 16 Kap. 7 § Jorda-balken om landtbo säges." Sistbemälda lagrum lyder förändradt i Kongl. Förordningen den 19 Maj 1845: "Rymmer landtbo bort innan stämmodid, lite jordegaren Befallningshafvanden till, att honom och allt det han med sig fört återhemta," etc. etc. — — — — —

Således åligger husbonden, i fall han vill hafva sitt afvikna tjenstehjon åter, att tillita Konungens Befallningshafvande; men i orter, sådana som jag har den äran representera, der länsstyrelsen är förlagd på ett afstånd af 6 à 8 mil, skulle detta stadgande vara ytterst svårt att tillämpa, i anseende till den

långa tid som måste åtgå innan tjenstehjonet på detta sätt hinner återställas i den öfvergifna tjensten. Oaktadt många tjenstehjon i min hemort rymt från sina husbönder i den brådaste skördeandtiden, har heller ingen, mig veterligt, ännu sökt genom Konungens Befallningshafvande få sina afvikne tjenare återinställde i tjensten, utan hafva dessa husbönder, ehuru med förlust, med legda arbetare, så godt som förhållandena medgifvit, fraktat sig fram till nästa flyttningstid, ett förfarande från husböndernas sida, som tyvärr hos ortens tjenstehjon framalstrat den tro, att de äro berättigade flytta hvilken dag de behaga, hvarföre de ock vanligast öfvervintra i sin tjenst och på våren resa till någon jernvägsbyggnad, eller åtaga sig andra arbeten och lemna husbonden åt sitt öde.

För att afhjelpa den här omordade olägenheten, fordras, enligt min åsigt, en förändring i gällande legostadga derhän, att husbonden kan, på kortare omväg och med mindre bråk, få det afvikna tjenstehjonet åter inställt i tjensten; och detta ändamål tror jag bäst skulle vinnas, om i 52 § Legostadgan i stället för orden: "som i 16 Kap. 7 § Jordabalken om landtbo säges;" infördes orden: *som i 45 § säges*. Det skulle, genom denna ändring, sedan stå husbonden öppet att genast vid tjenstehjonets afvikande, liksom hittills skett då det icke i behörig tid inställt sig i tjensten, anmoda den närboende kronofogden eller länsmanen att ofördröjligen låta inställa tjenstehjonet i dess antagna tjenst.

Med den förändring jag sålunda åsyftar, får jag vördsamt föreslå, det Riksdagen ville besluta, att 52 § Legostadgan måtte få följande lydelse:

52 §. Afviker tjenstehjon ur tjenst förr, än tjenstetid ute är, eller det reda för sig gjort, hafve husbonde våld att hemta det åter, *som i 45 § säges*; Och blifve etc. etc. — — —

Öfverlemnande jag dock till Lag-Utskottet, dit jag anhåller min motion må remitteras, att genom annan förändring, än den jag föreslagit, vinna det af mig åsyftade ändamålet.

Stockholm den 26 Januari 1875.

M. Ekström.